

College van beroep voor de examens

CBE2021-067
U2021/05745/MIC

Verzonden: 5 juli 2021

Zaak 2021-067

Datum uitspraak: 2 juni 2021

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellante

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

I. PROCESVERLOOP

1. Bij brief d.d. 19 februari 2021 is namens de Commissie voor de examens (hierna: Commissie) aan appellante medegedeeld dat het door haar afgelegde online tentamen voor de cursus Inleiding privaatrecht (RB0204) d.d. 10 februari 2021 ongeldig werd verklaard, nu de Commissie heeft geconstateerd dat appellante tijdens het tentamen uit beeld is verdwenen (in casu is het beeld van appellante op zwart gegaan) en een niet toegestaan hulpmiddel gebruikt.
2. Appellante heeft hiertegen beroep ingesteld per e-mail d.d. 19 februari 2021.
3. Verweerster en appellante zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking. Appellante heeft aangegeven haar beroep te willen doorzetten per e-mail d.d. 5 maart 2021.
4. Verweerster heeft een verweerschrift met de daarbij behorende bijlagen overgelegd.
5. Het College van Beroep voor de Examens (hierna: College) heeft het beroep van appellante behandeld in een openbare zitting op 12 mei 2021 te Heerlen. Partijen is de mogelijkheid geboden (wegens COVID19) om virtueel deel te nemen aan de hoorzitting. Appellante heeft virtueel deelgenomen aan de zitting. Namens verweerster hebben mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris Commissie voor de examens en prof. dr. J. van Marle, voorzitter Commissie voor de examens virtueel deelgenomen aan de zitting.
6. Het College heeft de beroepzaak van appellante heropend op 14 mei 2021, omdat het College aanleiding heeft gezien voor een extra schriftelijke ronde. Partijen hebben de mogelijkheid gekregen om hun standpunt, ten aanzien van het verzoek tot inzage in de Proctorio-beelden, nader te onderbouwen. Verweerster heeft haar standpunt schriftelijk onderbouwd per e-mail d.d. 17 mei 2021. Appellante heeft niet op dit verzoek gereageerd.
7. Het College heeft de beroepzaak van appellante na afronding van de schriftelijke ronde gesloten op 26 mei 2021 en is vervolgens in raadkamer van 2 juni 2021 tot het oordeel in deze zaak gekomen.

II. MOTIVERING

1. Uit het verhandelde ter zitting en uit hetgeen door partijen in de overgelegde stukken naar voren is gebracht, is voor het College het volgende komen vast te staan.
2. Het beroep richt zich tegen de ongeldigverklaring van het online tentamen voor de cursus Inleiding privaatrecht (RB0204) d.d. 10 februari 2021, in het bijzonder tegen het standpunt dat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het tentamen niet mogelijk is gebleken.
3. Met betrekking tot het uit beeld verdwijnen (in casu is het beeld van appellante op zwart gegaan) tijdens het tentamen, betoogt appellante dat zij niet weet wanneer en hoelang het beeld op zwart is gegaan en dat niet met zekerheid kan worden vastgesteld dat het op zwart gaan van het beeld aan haar te wijten is. Volgens haar is het op zwart gaan van het beeld te wijten aan een storing binnen Proctorio, omdat zij na het afsluiten van het tentamen, opnieuw heeft ingelogd waarbij de camera (wel) werkte. Appellante stelt dat indien de storing te wijten is aan Proctorio, het ongeldig verklaren van haar tentamen onrechtmatig is en verzoekt om

een redelijke oplossing te bieden. Zij betoogt dat door middel van de geluidsopname te achterhalen moet zijn dat zij constateerde dat het beeld op zwart ging. Appellante heeft betoogd dat zij geen inzage heeft gekregen in beelden, geluidsopnamen en/of de metadata.

Met betrekking tot het aanwezig hebben van een niet toegestaan hulpmiddel, in casu een doorzichtige liniaal, betoogt appellante dat zij de liniaal gebruikt als bladerhulp in haar wettenbundel. Appellante stelt dat de liniaal bij de wettenbundel hoort en dat zij deze bij een vorig tentamen als hulpmiddel heeft gebruikt, zonder gevolgen voor de geldigheid van haar tentamen. Appellante acht het ongeldig verklaren van het tentamen op grond van het gebruik van haar transparante liniaal disproportioneel.

4. In algemene zin wordt betoogd door appellante dat de Open Universiteit zorgvuldigheid moet betrachten bij het inzetten van online proctoring en bij de behandeling van geschillen omtrent online tentamens. Voorts dient de Open Universiteit een procedure in te richten, waarbij de oorzaak van het op zwart gaan van het beeld wordt onderzocht door externe en onafhankelijke IT-experts.
 5. Desgevraagd stelt appellante dat haar belang in de beroepszaak gelegen is in het verkrijgen van inzage in de beeld- en geluidopname en het verhogen van transparantie bij het gebruik van Proctorio en besluitvorming hieromtrent.
 6. In algemene zin stelt de Commissie, onder verwijzing naar artikel 4.8, onder f, van de OER, dat zij bevoegd is tot ongeldigverklaring van een tentamen of onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken. Onder verwijzing naar de "FAQ online groepstentamens", de Tentamen- en examenprocedures 5.2 onder c en in bijlage 8 van het Examenreglement, de Tentamen- en examenprocedures paragraaf 9, de oproepbrief en het voorblad hiervan, de instructievideo en het document "voorkom ongeldigverklaring" (welke worden aangeboden onder andere via de tegel 'Online thuintentamen') voert de Commissie het navolgende aan.
 - a. Met betrekking tot het op zwart gaan van het scherm betoogt de Commissie dat het niet toegestaan is om uit beeld te verdwijnen en dat appellante te allen tijde moet waarborgen dat zij tijdens het online tentamen niet uit beeld verdwijnt. Appellante is verplicht om gedurende het tentamen duidelijk in beeld te zijn. Verweerster stelt dat ICT-specialisten haar ervan verzekerd hebben dat het op zwart springen van het scherm niet aan een fout van de Open Universiteit kan worden toegeschreven en evenmin is te wijten aan het gebruikte proctoringsysteem. Verweerster betoogt dat het hier vrijwel zeker om een mankement van de computer van appellante gaat, maar dat dit niet nader is onderzocht. Ook al zou het op zwart springen van het scherm te wijten zijn aan de Open Universiteit, dan wel aan Proctorio, dan doet dit niet af aan de ongeldigverklaring van het tentamen. Volgens vast beleid worden tentamens waarbij technische onvolkomenheden optreden ongeldig verklaard, ongeacht aan wie deze fouten te wijten zijn. De Commissie betoogt dat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de examenkandidaat op (onderdelen) van het tentamen niet meer mogelijk is.
 - b. Met betrekking tot het aanwezig hebben van een niet toegestaan hulpmiddel, in casu een doorzichtige liniaal, betoogt de Commissie dat het niet is toegestaan om gebruik te maken van hulpmiddelen, anders dan welke zijn voorgeschreven. Ter zitting stelt verweerster dat de liniaal verder geen rol heeft gespeeld bij het besluit het tentamen ongeldig te verklaren. De surveillant heeft de liniaal opgemerkt, omdat het een niet toegestaan hulpmiddel betrof. Het gebruik van (alleen) een doorzichtige liniaal leidt niet tot ongeldigverklaring.
- Doordat appellante niet consequent in beeld is geweest tijdens het tentamen, is het vormen van een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden niet mogelijk, omdat niet vastgesteld kan worden wat appellante heeft gedaan tijdens het uit beeld zijn. De Commissie stelt dat een effectieve controle van het tentamen van appellante niet mogelijk is door dit geconstateerde feit.
7. Ter zitting heeft de Commissie toegelicht dat zij de opname van appellante niet heeft bekeken, omdat gegevens uit Proctorio niet eenvoudig zijn terug te halen. Verweerster heeft het verzoek van appellante tot inzage in de beeld- en geluidopname en metadata van haar tentamen doorgestuurd naar de privacyofficer, die betrokken is bij de afhandeling van deze verzoeken. Tijdens de na de heropening gehouden schriftelijke ronde heeft verweerster aangetoond dat de privacyofficer contact heeft gehad met appellante. Appellante heeft de privacyofficer te kennen gegeven dat zij geen inzage wenste in persoonsgegevens, maar in haar tentamen. Het verzoek tot tentameninzage is doorgezonden naar de betreffende afdeling binnen de Open Universiteit.
 8. Verweerster betoogt dat appellante geen belang heeft bij de behandeling van het beroep, nu zij bij geldigverklaring van het tentamen het cijfer 4 zou hebben behaald. Bij instandhouding van de ongeldigverklaring van het tentamen, verliest appellante geen tentamenkans. Zodoende is appellante gebaat bij instandhouding van de ongeldigverklaring. Wanneer het cijfer 4 zou worden vastgesteld, zou appellante een tentamenkans verliezen en het tentamen moeten herkansen. Bovendien zou dit cijfer van invloed zijn op

een eventuele (summa) cum laude. Verweerster benadrukt dat appellante geen aantekening krijgt betreffende fraude. Naar de mening van verweerster is met inachtneming van het voorgaande het besluit tot ongeldigverklaring in het voordeel van appellante en verzoekt zij het beroep niet-ontvankelijk te verklaren.

9. Vooropgesteld dient te worden dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van de Commissie. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of zij genoegzaam is onderbouwd. Dit brengt mee dat, naast de hierboven aangegeven toetsing, de beslissing van de Commissie slechts voor vernietiging in aanmerking komt als er strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht.
10. Voor het College is komen vast te staan dat appellante tijdens het online (proctoring)tentamen behorende bij de cursus Inleiding privaatrecht (RB0204) afgelegd op 10 februari 2021 uit beeld is verdwenen, doordat het scherm op zwart is gegaan. Daarnaast heeft appellante gebruik gemaakt van een doorzichtige liniaal. Appellante heeft deze feiten niet ontkend.
11. Het College overweegt dat de Commissie niet gevolgd kan worden in haar verweer dat er geen procesbelang voor appellante bestaat. Het College leest in de beslissing van de Commissie d.d. 19 februari 2021 dat, indien appellante een volgende keer handelt in strijd met de instructies, de Commissie kan besluiten om de fraudeprocedure op te starten en de Commissie verdere maatregelen kan treffen in het kader van fraude. Het College begrijpt hieruit dat wanneer appellante bij een volgend tentamen wederom in strijd met de instructies zou handelen, een zwaardere procedure wordt opgestart en zij als fraudeur zou kunnen worden aangemerkt. Volgens het College is het procesbelang hiermee gegeven.
Met betrekking tot het overige wat appellante ter zitting heeft aangevoerd (wat betreft zorgvuldigheid over het inzetten van online proctoring en het inrichten van een procedure hierover, en onderzoek bij het op zwart gaan van het beeld door externe en onafhankelijke IT-experts) overweegt het College dat een algemeen belang en/of collectief belang niet kan worden meegewogen, omdat een voldoende individueel belang ontbreekt.
12. Het College is, toetsend binnen de hierboven aangegeven grenzen, op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting en op grond van de door verweerster verstrekte onderbouwing, van oordeel dat de ongeldigverklaring in rechte stand kan houden.
13. Het College overweegt dat volgens artikel 4.8, onder f, van de OER, de Commissie bevoegd is tot ongeldigverklaring van een tentamen of een onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken. Het College overweegt voorts dat volgens het addendum bij de Algemene delen van de Onderwijs- en examenregeling 2020-2021 van de bacheloropleidingen en de masteropleidingen (versie 28-08-2020) herzien op 6 november 2020 (i.v.m. CBT- thuis), studenten zich strikt te dienen houden aan de genoemde instructies om te voorkomen dat een tentamen ongeldig wordt verklaard door de Commissie voor de examens.
 - a. Met betrekking tot het op zwart gaan van het beeld, volgt uit het addendum onder meer dat indien de student uit beeld verdwijnt een tentamen door de Commissie voor de examens ongeldig kan worden verklaard.Het College stelt vast dat de regels en instructies omtrent het uit beeld verdwijnen en het gebruik maken van niet toegestane hulpmiddelen voldoende kenbaar zijn, waardoor wordt voldaan aan het kenbaarheidsvereiste. Studenten worden op diverse wijzen op de hoogte gesteld van de geldende regels.
14. Het College merkt op dat het besluit de indruk wekt dat de ongeldigverklaring van het tentamen stoelt op twee strijdigheden met de instructies, waaronder het gebruikmaken van een doorzichtige liniaal. Het College begrijpt uit het verweer van de Commissie ter zitting dat het gebruik van de doorzichtige liniaal niet meeweegt in het besluit om het tentamen ongeldig te verklaren. Het College is met verweerster van oordeel dat een doorzichtige liniaal, hoewel een niet toegestaan hulpmiddel, in ieder geval in de voorliggende zaak, niet kan leiden tot ongeldigverklaring van een tentamen, omdat dat buitenproportioneel zou zijn. Door verweerster is niet onderbouwd dat het gebruik van een doorzichtige liniaal bij dit tentamen het niet mogelijk maakt om een juist oordeel te geven omtrent kennis, inzicht en vaardigheden.
15. Het College overweegt dat de Commissie wel gevolgd kan worden in het standpunt dat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het tentamen niet mogelijk is gebleken, nu niet kan worden vastgesteld wat appellante heeft gedaan gedurende de periode dat zij uit beeld is verdwenen. Het College begrijpt uit het verweer van de Commissie dat, ongeacht aan wie technische onvolkomenheden te wijten zijn, het eindresultaat een ongeldigverklaring van het tentamen zal zijn. Het College betreurt dat de Commissie zelf niet de beelden van appellante heeft bestudeerd, maar acht de toelichting van de Commissie dat het op zwart gaan van het beeld hoe dan ook zou leiden tot ongeldigverklaring vooralsnog voldoende.
16. Daar waar appellante heeft betoogd geen inzage te hebben gekregen in de beelden, de geluidsopname en/of de metadata, acht het College het voldoende aannemelijk dat er contact is geweest tussen appellante en de functionaris die zorgdraagt voor de afhandeling van inzageverzoeken (in de beelden van Proctorio). Het

College overweegt dat de Commissie gevolgd kan worden in haar verweer dat appellante uiteindelijk om tentameninzage heeft gevraagd en niet om inzage in de beeld- en geluidopname van Proctorio. Appellante heeft niet gereageerd op de vragen die door het College zijn gesteld in verband met de heropening van de zaak, noch heeft zij gereageerd op het standpunt van verweerster

17. Het College stelt vast dat de Commissie in het belang van appellante niet de regels over fraude heeft toegepast, maar heeft gekozen voor een minder ingrijpende maatregel waarbij het tentamen ongeldig wordt verklaard maar zij haar tentamenkans behoudt. De Commissie heeft op deze wijze uitvoering gegeven aan de vereiste belangenafweging.
18. Het College acht de door de Commissie gehanteerde maatstaf met betrekking tot de onregelmatigheden en het daaraan in algemene zin verbonden standpunt over de ongeldigverklaring van tentamens voor in het addendum bij de Algemene delen van de Onderwijs- en examenregeling 2020-2021 beschreven gevallen, niet onjuist of onredelijk.
19. Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is.

III. **BESLISSING**

Gelet op artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek beslist het College als volgt.

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gedaan door mr. drs. B.M. van Schaik, voorzitter en dr. O. Firssova en S. van der Waal, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.L.H. Koopman, plaatsvervangend secretaris, op 2 juni 2021

w.g. de plaatsvervangend secretaris,

w.g. de voorzitter,

mr. A.L.H. Koopman

mr. drs. B.M. van Schaik

voor eensluidend afschrift,

mr. A.L.H. Koopman

Tegen een besluit van het College van beroep voor de examens kan door een betrokkene binnen zes weken na verzending van dat besluit beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het hoger onderwijs (artikel 7.66 WHW), Postbus 16137, 2500 BC Den Haag